

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

70. Quàm sit potens tentatio cupiditatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

declarat Chald. Quoniam cepit abire post Mammonam iniquitatis.

Quam immunis omnino Job ab omni labe avaritiz, & inordinato rerum terrenarum affectu!

Job. 1. Job purus ab omni avaritia

Putabat Satan, affectum illum Jobi erga Deum, affectum fuisse avaritiz, non puri amoris; propter divitias nimirum, quas ab ipso met Deo acceperat, no autem propter ipsum Deum (qua scilicet ratione perfectissime amari dignus est) ab eo fuisse dilectum. Nunquid frustra Job timet Deum? &c. q. d. Non est amor purus, sed aurifitiz: & ut eum Deus comprobaret avulsum ab omni rerum affectu, omnibus eum spoliat rebus. Spoliatus quomodo dolet? quomodo? &c. Nihil: Dominus dedit, Dominus abstulit.

Job. 37.

Et quia in interiori latentem aliquem divitiarum affectum posset aliquis suspicari, dicit idem ipse! Si vidi Solem, cum fulgeret, & Lunam incedentem clarè, & latatum est in abscondito cor meum, & osculatus sum manum meam, ore meo, &c. Veniant mihi, &c. Imprecatur, &c. Quid hoc? Miratur Chryl. st. cujusdam sceleris genus videre Solem, &c. Per Solem, & Lunam, rerum harum mutabilium infelix felicitas designatur. Nunc, inquit Job: Deus, qui abscondita novit, novit me nec in abscondito lætatum super his rebus, &c. Ubi Nicetas: Plerosque invenias, qui palam contemptum præferant divitiarum, in mentis autem latebris cupiditatem pecuniz alunt, atque occultant. Job autem agebat: Si vidi Solem cum fulgeret, q. d. nec oculum ad concupiscentiam oculorum levavi, nec minimam his de rebus cogitationem habui: quod si oculos, & cor post se hæc pertraxissent, credidissent me gravissime deliquisse. Et quo peccati genere, ô Job? Idololatriæ. Hoc sibi vult: Si vidi Solem, cum fulgeret, & Lunam incedentem clarè, & osculatus sum manum meam ore meo. Hoc est, nunquam ut idololatra auro, & argento curvavi genu, & osculatus sum manum in signum reverentiz: non adoravi divitias, nec in abscondito quidem. Avari in latebris pecuniam habeat, inquit Nyssenus, &c. si externè non

Nicet. ibid.

Nyssenus.

Sperant. a Scriptura selecta.

A quæruno divitias, forsitan in cordis latebris perquirunt, &c.

Job, 50.

Et de hoc, quasi de perfectè ab omni inordinato rerum affectu avulso gloria batur Deus: idè omnibus hujus vitæ bonis eum privavit: idè ad nuditatem redegit, ut eum talem ostenderet. An putas, inquit juxta Septuag. me aliter tibi respondisse, quam ut appareas justus? vel ut legit Nazianzen Num eu censes, me aliam ob causam hæc in te decrevisse, quam ut justitia tua alucescat? Quem locum elucidat Theophanes inquit: Quam aliam ob rem permisi, ut tentationes te invadereat, nisi ut justus appareas, & justitia tua, vivendi ratio, amorque erga Deum ipsi Diabolo, omnibusque hominibus, qui erunt, usque ad consummationem mundi, manifestentur? Quid hic præcipue sibi vult: Ut justus appareas, vel ut justitia tua elucescat?

Sept.

Hoc, nimirum, ut appareat omnibus, cælo, & terræ, te nihil de hisce rebus usurpare, nec his minimum hærere, sed mox libero affectu omnia mea mihi reddere. Dominus dedit, Dominus abstulit, &c.

Quam sit potens tentatio cupiditatis.

PUNCTUM LXX.

Dives effectus sum, inveni idolum mihi. Aliqui ex Hebr. Inveni vim mihi. Inveni scilicet, qui mihi veluti dominus vim inferat, meque violenter opprimat ad instar tyranni. Sic Nazianzen. orat. 24. Aurum est occultus tyrannus. Ut tyrannizatus pauper, ac miser ille Balaam à propria auri cupiditate, &c. Pecunia obediunt omnia Hebr. Pecunia respondent omnia. Nemo etenim dignatur respondere pecuniz: ac pauperi ne verbum quidem. Sept. Pecunia humiliantur omnia. Sicut enim trahuntur Principi omnes magna submissione reverentiam exhibent: sic pecuniz omnes genuflectunt, quia ad terram usque procidunt. Oseas: Dives effectus sum: inveni idolum mihi: hoc est, ipsas divitias, pro quibus adoror, &c.

Osea 12. Hebr.

Naz. orat. 24. Num. 22.

Eccl. 10.

Hebr.

Aurum occultus tyrannus.

Hebr.

Sept.

Sept.

Sept.

Sept.

Osea 12.

Quam potens sit auri fames, ex eo

Exod. 10.

Gg negativo

negativo præcepto Exodi satis habetur: *Non facietis vobis Deos aureos, & argenteos*; quia, scilicet, ut auri attracti adorabitis eos. Tentator, ut una tentatione in fine reliquas omnes, quasi epilogo amplecteretur, Dominum tentavit de avaritia. Dicit D. Paulus Christum Dominum *tentatum per omnia*. Sed quomodo? Ambitionis, iræ vitii, &c. tentatus non fuit. Respondet Chrylost. tentatorem in hac omnes conclusisse, ac collegisse tentationes, sicque ut generaliter, & particulariter tentaret, de avaritia tentavit, &c.

Jerem. 6. **¶ Quam sit commune vitium avaritia.**

Avaritia commune generis nostri vitium. A minimo usque ad minorem omnes student avaritia, à Propheta usque ad Sacerdotem, &c. Pondera, Omnes, nemine excepto, student, dedita opera, omni ingenio, arte, intentione; attentione; student, ut discant, qua possibili via, & arte ditefcant: omnes frequentant scholam avaritiæ, &c. A minimo usque ad minorem, à Propheta usque ad Sacerdotem. Hic est oculus eorum in universa terra, &c. Amphora, nimirum, avaritiæ, quæ, ut ait Greg. dicitur hominum torius mundi oculus, &c.

Huc facit, quod septima phiala avaritiæ diffusa ab Angelo in aërem sic omnibus communem, ut hoc facto intelligas, quàm sit commune vitium avaritiæ, &c.

Apoc. 17.
Virg. ibid.

Quot mala veniant ex avaritia.

PVNCTVM LXXI.

D. Thom. 1. 2.
9. 48. art. 1.
Eph. 15.
Avaritia cur malorum omnium radix dicitur.
Radix omnium malorum est cupiditas. Uitur Apostol. arboris metaphora, quæ consistit in hoc, quod sicut radix toti arbori præstat alimentum; ita per divitias, quasi per arboris radicem, homo acquirit facultatem perpetrandi quodcumque peccatum. Sic D. Thom. *Avaritia, quod est idolorum servitus*; non dicit unitus idoli, sed multorum, nam & idolo ven-

tris, & inanis gloriæ, &c. servit avarus, &c.

Ubi ostium, in quo erat idolum zeli, (vel Hebr. idolum possidentis) intraveris, omnes abominationes videbis. Vel *Mulieres plangentis Adonidem*, &c.

Illi, qui præcipites in omne facinus procerunt, *Desperantes*, inquit Apostol. *tradiiderunt se in omnem immunditiam*, & quasi causam primariam reddens, subdit, *In avaritiam*, &c.

Lunaticus ille, typus eorum, qui mutabilia diligunt, *modo in ignem, modo in aquam* proniciebatur à Dæmone: quia nimirum cupidi de igne iræ præcipitantur crebro in aquam luxuriæ, & ab uno vitio in aliud.

Difficile exiit negotians à negligentia (cultus Dei.) Alii: *A deceptione*. Græcè: *A Alij delicto*. A quonam? ab omni, &c. ingere, &c.

Disperierunt omnes involuti argento. Sept. *Disperierunt, erecti erant in superbiam, & pauperes despiciebant*. Superbia, & divitiæ, & pauperum contemptus, ut plerumque simul!

Ornamenta monilium suorum in superbiam posuerunt, &c. Ubi Hieron. *Quæ ego dederam*, inquit Dominus, in ornamentum possidentium, illi verterunt in superbiam: ut de quib. poterant per elemosynas suam animam liberare; ex illis haberent materiam arrogantia. Ex divitiis superbia. *Idèd* (quia divites) tenuit eos superbia. Pagnin. *Idèd instar torquis coronavit eos superbia*. Ubi Chald. *Idèd circumdedit eos superbia*. Ubi Prosper 3. de vita contemplant. c. 7. cupiditas, & superbia in tantum est unum malum, ut nec superbus sine cupiditate, neque sine superbia cupidus possit inveniri, intellige occasionaliter, ut sic loquar, & ut in pluribus. Subdit: *Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipe, iniquitas eorum, & transfugerunt in affectum cordis*. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd divitias, ceu tot malorum occasiones, ex oculis Deus nobis abstulit, & cea mater, quæ obfutura abscondit, thesaurus

Operti sunt iniquitate, & impietate suâ, prodijt quasi ex adipe, iniquitas eorum, & transfugerunt in affectum cordis. Vel juxta alios: *In picturas cordis*; hoc est, quæ in imi pectoris tabulâ mens scelerata sibi depinxit scelera, ea omnia perpetravit.

Idèd divitias, ceu tot malorum occasiones, ex oculis Deus nobis abstulit, & cea mater, quæ obfutura abscondit, thesaurus